

Antykorupcja

<https://antykorupcja.gov.pl/ak/aktualnosci/12689,Antykorupcyjna-Konwencja-Unii-Afrykanskej.html>
2024-04-20, 16:38

Antykorupcyjna Konwencja Unii Afrykańskiej

W dniu 11 lipca 2003 roku w stolicy Mozambiku, Maputo, szefowie rządów i głowy państw Unii Afrykańskiej przyjęły Konwencję o Zwalczeniu i Zapobieganiu Korupcji.

Dokument wszedł w życie 5 sierpnia 2006 roku, po tym, jak Mozambik, jako 15 sygnatariusz, go ratyfikował. Warto zwrócić uwagę, iż afrykańska Konwencja wyprzedza o 5 miesięcy najstynniejszy międzynarodowy akt prawny z tego zakresu - Konwencję Narodów Zjednoczonych Przeciwko Korupcji. Według dostępnych na stronie Unii Afrykańskiej (UA) informacji na dzień 27 stycznia 2011 roku 45 państw dokument podpisało, natomiast 31 ukończyło proces ratyfikacji.

Konwencja jest wyrazem konsensusu państw afrykańskich, iż korupcja stanowi dla Afryki poważną groźbę i wyzwanie, wobec którego należy podjąć kroki, by mu przeciwdziałać. Celem jej adopcji jest ułatwienie współpracy państw-sygnatariuszy w zwalczaniu transgranicznej korupcji, jak również wyznaczenie standardów jej przeciwdziałania i doprowadzenie do harmonizacji wewnętrznego prawodawstwa w tym zakresie.

Konwencja obejmuje korupcję zarówno w sektorze publicznym, jak prywatnym. Penalizuje nie tylko łapownictwo, ale inne przestępstwa o charakterze korupcyjnym: pranie pieniędzy, sprzeniewierzenie środków publicznych, nielegalne wzbogacenie czy handel wpływami. Zobowiązuje sygnatariuszy do ujęcia wspomnianych wyżej przestępstw w krajowych porządkach prawnych, ustanowienia i zagwarantowania możliwości funkcjonowania organów dedykowanych walce z korupcją, ujęcia w ramy prawne ochrony demaskatorów, jak również podjęcia działań mających na celu edukację i podnoszenie świadomości społecznej. Co nie mniej ważne, Konwencja jest jedyną, która przewiduje obowiązek przejrzystości w finansowaniu partii politycznych.

Natomiast na gruncie międzynarodowym przewidziano obowiązek wzajemnej pomocy prawnej w przypadku prowadzenia przez wymiar sprawiedliwości postępowań o korupcję. Obejmuje ona współpracę przy zbieraniu i przekazywaniu materiału dowodowego, ekstradycję podejrzanych, ale również współdziałanie w kwestii ujawniania, zajęcia i konfiskaty środków korupcyjnego pochodzenia. Ponadto Radę Wykonawczą UA wyposażono w prawo do powołania członków organu doradczego, która odpowiedzialna byłaby za gromadzenie informacji na temat korupcji, promocję jej przeciwdziałania, doradztwo rządów państw, wypracowywanie kodeksów

etyki oraz monitorowanie postępów państw we wdrażaniu postanowień Konwencji.

Aczkolwiek, chwalony jako cenna inicjatywa, dokument nie jest pozbawiony błędów. Przede wszystkim zarzuca się, że 4 równoprawne wersje językowe (francuska, angielska, portugalska oraz arabska) różnią się znacznie od siebie. Rozbieżności obejmują nie tylko kwestie stylistyczne, które prowadzą do niejasności zapisów, ale co gorsza merytoryczne, obejmując nawet różnobrzmiące i sprzeczne zapisy w różnych tłumaczeniach. Wątpliwości wzbudzają również niektóre zapisy, które dotyczą domniemania niewinności, korupcji sektora prywatnego oraz zakresu ochrony demaskatorów.

Źródła:

Peter W. Schroth, The African union Convention on Preventing and Combating Corruption, w: "Journal of African Law" nr 49 vol. 1 (2005)

http://au.int/en/sites/default/files/AFRICAN_UNION_CONVENTION_PREVENTING_COMBATING_CORRUPTION.pdf

<http://www.u4.no/themes/conventions/auconvention.cfm>

<http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan021256.pdf>

Opublikowano w dniu 11.07.2017 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA